C/2025/6668

11.12.2025

Uverejnenie žiadosti o zápis do registra podľa článku 15 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143

(C/2025/6668)

Po tomto uverejnení môžu orgány členského štátu alebo tretej krajiny alebo fyzická či právnická osoba, ktorá má oprávnený záujem a je usadená alebo má bydlisko v tretej krajine, do troch mesiacov odo dňa tohto uverejnenia podľa článku 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 ([1]) podať námietku Komisii.

JEDNOTNÝ DOKUMENT

Označenia pôvodu a zemepisné označenia poľnohospodárskych výrobkov

„Sapin de Noël du Morvan“

EÚ č.: PGI-FR-03379 – 16.12.2024

1. **Názov**

„Sapin de Noël du Morvan“

2. **Druh zemepisného označenia**

CHOP ☐ CHZO ☒

3. **Krajina, v ktorej sa zemepisná oblasť nachádza**

Francúzsko

4. **Opis poľnohospodárskeho výrobku**

4.1. *Klasifikácia poľnohospodárskeho výrobku v súlade s položkou a kódom kombinovanej nomenklatúry, ako sa uvádza v článku 6 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/1143*

06 – ŽIVÉ STROMY A OSTATNÉ RASTLINY; CIBULE, KORENE A PODOBNE; REZANÉ KVETINY A OKRASNÉ LÍSTIE

0604 – Lístie, konáre a ostatné časti rastlín, bez kvetov alebo kvetinových pupencov, a trávy, machy a lišajníky, ktoré sú tovarom druhu vhodného na kytice alebo na ozdobné účely, čerstvé, sušené, farbené, bielené, impregnované alebo inak upravené

4.2. *Opis poľnohospodárskeho výrobku, na ktorý sa vzťahuje registrovaný názov*

„Sapin de Noël du Morvan“ je okrasný strom, rezaný alebo v kvetináči, ktorý sa tradične používa ako výzdoba domácností spotrebiteľov počas vianočného obdobia.

„Sapin de Noël du Morvan“ sa predáva rezaný alebo v kvetináči. Stromy sú z týchto druhov:

— *Abies nordmanniana* (jedľa Nordmannova),

— *Abies procera (syn. nobilis)* [jedľa ušľachtilá (vznešená)],

— *Picea abies* (smrek obyčajný).

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 z 11. apríla 2024 o zemepisných označeniach vína, liehovín a poľnohospodárskych výrobkov, ako aj o zaručených tradičných špecialitách a nepovinných výrazoch kvality pre poľnohospodárske výrobky, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, (EÚ) 2019/787 a (EÚ) 2019/1753 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1151/2012 (Ú. v. EÚ L, 2024/1143, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj).

„Sapin de Noël du Morvan“ spĺňa tieto estetické kritériá:

— vyvážené a symetrické proporcie,

— pravidelné a husté konáre,

— ihličie „tmavozelenej“ farby v prípade smrekov a jedlí Nordmannových a „modrastozelenej“ farby v prípade jedlí ušľachtilých,

— dobrý stav z hľadiska sviežosti vyplývajúci z neskorého výrubu, resp. presadenia.

Pri rezaných vianočných stromčekoch sa veľkosť pohybuje od 40 cm do 15 m a pri stromoch v kvetináči od 60 cm do 2 m.

Stromy v bloku zeminy alebo stromy s nanesenými umelými vločkami, inovaťou alebo námrazou, prípadne ošetrené farbivom sú zakázané.

Vymedzenie estetických kritérií

„Sapin de Noël du Morvan“ veľkosti od 40 cm do 3 m má tieto vlastnosti:

Kritériá	Cieľová hodnota
Farba	Konzistentná na celom strome.
Tvar	Pomer šírky a výšky od 0,5 do 1.
Hustota	Praslenovité konáre a internódiá musia byť rovnomerne rozmiestnené po celej výške stromu a musí ich byť dostatočný počet, aby bol strom náležite hustý.
Kmeň	Jeden kmeň v strede stromu.
Špic	Rovný špic [vrcholec], no môže byť aj zakrivený alebo ohnutý, pokiaľ zakrivenie nepresahuje 20 ° od zvislej osi. Jeho dĺžka sa pohybuje v rozmedzí od dĺžky vetvičiek vrchného praslena po dvojnásobok tejto dĺžky.
Symetria	Všeobecne symetrický vzhľad s konármi rozmiestnenými okolo kmeňa. Minimálne štyri konáre rovnakej dĺžky v každom praslene, pokiaľ nie sú prítomné viaceré medziľahlé konáre s rovnakým [vizuálnym] účinkom.

V prípade stromov vysokých viac než 3 m, ale najviac 15 m má „Sapin de Noël du Morvan“ tieto vlastnosti:

Kritériá	Cieľová hodnota
Farba	Konzistentná na celom strome.
Tvar	Pomer šírky a výšky od 0,4 do 0,9.
Hustota	Praslenovité konáre a internódiá musia byť rovnomerne rozmiestnené po celej výške stromu a musí ich byť dostatočný počet, aby bol strom náležite hustý.
Kmeň	Jeden kmeň v strede stromu.
Symetria	Všeobecne symetrický vzhľad s konármi rozmiestnenými okolo kmeňa.

„Sapin de Noël du Morvan“ môže mať drobné poškodenie na jednom mieste a jeden drobný nedostatok.

Klasifikácia závažných a drobných poškodení a nedostatkov sa uvádza ďalej.

V prípade „Sapin de Noël du Morvan“ veľkosti od 40 cm do 3 m:

Kritériá	Nedostatok/poškodenie	Závažné/drobné
Na konároch sú lišajníky a/alebo mach.	poškodenie	drobné
Ihličie nie je pravidelne rozmiestnené.	poškodenie	drobné
Niektoré konáre sú polámané alebo odumreté.	poškodenie	závažné
Stopy rias alebo prítomnosť drobných poškodení spôsobených hmyzom alebo zvieratami.	poškodenie	drobné
V záujme pravidelného rozloženia konárov a nódií nesmie dĺžka internódií presahovať dvojnásobok dĺžky rastu z predchádzajúceho roka.	nedostatok	závažné
Strom má nekonzistentnú farbu.	nedostatok	drobné
Pomer šírky a výšky v rozmedzí od 1 do 1,33 alebo od 0,3 do 0,5.	nedostatok	drobné
Prítomnosť viacerých kmeňov.	nedostatok	závažné
Sklon špicu presahuje 20 ° od zvislej osi.	nedostatok	závažné
Špic nemá požadovanú dĺžku.	nedostatok	drobné
Strom nie je symetrický, pretože má menej než štyri konáre na praslen, pričom nemá dostatok medziľahlých konárov, ktorými by sa tento nedostatok prekryl.	nedostatok	závažné

V prípade „Sapin de Noël du Morvan“ s veľkosťou viac než 3 m, ale najviac 15 m:

Kritériá	Nedostatok/poškodenie	Závažné/drobné
Strom má nekonzistentnú farbu.	nedostatok	drobné
Pomer šírky a výšky nie je v rozmedzí od 0,4 do 0,9.	nedostatok	závažné
Prítomnosť viacerých kmeňov.	nedostatok	závažné
Praslenovité konáre a internódiá nie sú rovnomerne rozmiestnené po celej výške stromu a nie je ich dostatočný počet, aby bol strom náležite hustý.	nedostatok	závažné
Celkový vzhľad stromu nie je symetrický a strom nemá konáre správne rozmiestnené okolo kmeňa.	nedostatok	závažné
Niektoré konáre sú polámané v dôsledku výrubu a prepravy.	poškodenie	drobné

4.3. *Výnimky týkajúce sa získavania krmív (len pre výrobky živočíšneho pôvodu označené chráneným označením pôvodu) a obmedzenia týkajúce sa získavania surovín (len pre spracované výrobky označené chráneným zemepisným označením)*

–

4.4. *Špecifické kroky výroby, ktoré sa musia uskutočniť vo vymedzenej zemepisnej oblasti*

Činnosti súvisiace s produkciou vianočných stromčekov s označením CHZO (výsadba, pestovanie, označovanie, výrub alebo presádzanie) sa vykonávajú v zemepisnej oblasti CHZO.

4.5. *Špecifické pravidlá balenia, krájania, strúhania atď. poľnohospodárskeho výrobku, na ktorý sa vzťahuje registrovaný názov*

Balenie sa musí uskutočňovať v zemepisnej oblasti, aby sa zabránilo poškodeniu výrobku počas prepravy a aby sa tak výrobok zachoval v nepoškodenom stave. Balenie totiž umožňuje usporiadať konáre pozdĺž kmeňa, čím sa zabráni ich zamotaniu a poškodeniu (polámaniu, strate ihličia) počas prepravy.

4.6. *Špecifické pravidlá označovania poľnohospodárskeho výrobku, na ktorý sa vzťahuje registrovaný názov*

Stromy „Sapin de Noël du Morvan“ sa označujú etiketou, ktorá obsahuje tieto údaje:

— odkaz na CHZO „Sapin de Noël du Morvan“,

— kontaktné údaje orgánu pre kvalitu Excellence Végétale,

— názov druhu uvádzaného na trh (národné meno a latinský názov),

— odkaz na totožnosť výrobcu,

— výška stromu.

5. **Stručné vymedzenie zemepisnej oblasti**

Obce v týchto departementoch:

Côte-d'Or

Aisy-sous-Thil, Bard-le-Régulier, Blanot, Brazey-en-Morvan, Champeau-en-Morvan, Dompierre-en-Morvan, Juillenay, Lacour-d'Arcenay, Liernais, Ménessaire, Molphey, (La) Motte-Ternant, Montigny-Saint-Barthemy, Montlay-en-Auxois, Précy-sous-Thil, (La) Roche-en-Brenil, Rouvray, Saint-Andeux, Saint-Didier, Saint-Germain de Modéon, Saint-Martin-de-la-Mer, Saulieu, Savilly, Sincey-les-Rouvray, Thoisy-la-Berchère, Vianges, Vic-sous-Thil, Villargoix a Villiers-en-Morvan.

Nièvre

Alligny-en-Morvan, Arleuf, Avrée, Bazoches, Blismes, Brassy, Cervon, Chalaux, Château-Chinon (Campagne), Château-Chinon (Ville), Châtin, Chaumard, Chiddes, Corancy, Dommartin, Dun-les-Places, Dun-sur-Grandry, Empury, Fâchin, Fléty, Gâcogne, Gien-sur-Cure, Glux-en-Glenne, Gouloux, Larochemillay, Lavault-de-Frétoy, Lormes, Luzy, Marigny-l'Église, Mhère, Millay, Montigny-en-Morvan, Montreuillon, Montsauche-les-Settons, Moulins-Engilbert, Mouron-sur-Yonne, Moux-en-Morvan, Onlay, Ouroux-en-Morvan, Planchez, Poil, Pouques-Lormes, Préporché, Saint-Agnan, Saint-André-en-Morvan, Saint-Brisson, Saint-Hilaire-en-Morvan, Saint-Honoré-Les-Bains, Saint-Léger-de-Fougeret, Saint-Martin-du-Puy, Saint-Péreuse, Sémelay, Sermages, Vauclaix a Villapourçon.

Saône-et-Loire

Anost, Autun, Barnay, Brion, Broye, (La) Celle-en-Morvan, (La) Chapelle-Sous-Uchon, Charbonnat, Chissey en Morvan, (La) Comelle, Cussy en Morvan, Dettey, Étang-sur-Arroux, (La) Grande-Verrière, Laizy, Lucenay-l'Évêque, Mesvres, (La) Petite-Verrière, Roussillon-en-Morvan, Saint-Didier-sur-Arroux, Saint-Léger-sous-Beuvray, Saint-Nizier-sur-Arroux, Saint-Prix, Sommant, (La) Tagnière, Thil-sur-Arroux a Uchon.

Yonne

Avallon, Beauvilliers, Bussières, Chastellux-sur-Cure, Cussy-les-Forges, Domecy-sur-Cure, Island, Magny, Pontaubert, Quarré-les-Tombes, Saint-Brancher, Saint-Germain-des-Champs, Saint-Léger-Vauban a Sainte-Magnance.

6. **Súvislosť so zemepisnou oblasťou**

Prírodné faktory

Súvislosť medzi výrobkom „Sapin de Noël du Morvan“ a zemepisnou oblasťou je založená na jeho osobitnej kvalite spojenej s danou oblasťou

Vymedzenie zemepisnej oblasti „Sapin de Noël du Morvan“ vychádza z kritérií súvisiacich s pôdou, podnebím a históriou. Oblasť tvorí žulový masív Morvan, teda severná strana Centrálneho masívu. Nadmorská výška regiónu postupne od severu na juh rastie a vrcholí na Haut Folin (901 m), najvyššom bode oblasti Morvan. Priemerná nadmorská výška je 600 m.

Súčasná pôdotvorba súvisí s vývojom kyslých hnedozemí na žulových pieskoch. Tieto pôdy sú z poľnohospodárskeho hľadiska chudobné a majú tieto vlastnosti:

— ílovito-hlinito-piesčitá textúra,

— kyslosť, pH: 4 až 5,

— z hľadiska chemického zloženia významný nedostatok kyseliny fosforečnej a katiónov,

— vysoká výmenná kapacita na povrchu, a to 20 mg/100 g, ktorá sa s rastúcou hĺbkou rýchlo znižuje a na úrovni pieskov klesá na niekoľko miliekvivalentov,

— zásoba vody viac než 1 mm vody na cm pôdy.

Oblasť Morvan sa vyznačuje „dlhými a drsnými zimami, neskorými jarami a horúcimi, ale krátkymi letami“ [Sirugue (2008), *Le Morvan, inventaire cartographique des paysages et du patrimoine naturel* (Morvan, mapovanie krajiny a prírodného dedičstva)]. Medzi jednotlivými rokmi sú značné rozdiely. Úhrn zrážok je vysoký, teploty sú mierne a často hrozia mrazy.

V oblasti Morvan sa môžu zrážky z roka na rok zdvojnásobiť. Morvan je prvou vyššie položenou oblasťou, ktorá dokáže zadržať oblačnosť prichádzajúcu z atlantického pobrežia, a ročne tu spadne v priemere 1 000 mm zrážok, ktoré sú rozložené počas 200 dní.

Množstvo zrážok sa s nadmorskou výškou zvyšuje: v nadmorskej výške 300 až 400 m spadne priemerne 800 mm/rok a v nadmorskej výške 900 m viac než 1 600 mm/rok. Zrážky sa takisto vyznačujú výrazným sezónnym rozložením: obdobie od marca do októbra je suchšie a obdobie od novembra do februára je vlhkejšie.

Priemerné teploty sú mierne vďaka morským vplyvom. V zime sa pohybujú od −2 °C do +4 °C a v lete od +10 °C do +25 °C. Za týmito priemernými hodnotami sa však skrývajú široké denné rozpätia, ktoré niekedy presahujú 20 °C. Mráz je niekedy intenzívny a vyskytuje sa veľmi často, priemerný počet dní s mrazom za rok je 100. Nie je výnimočné, že sa v auguste v údoliach zaznamenajú teploty mierne pod bodom mrazu.

Ľudské faktory

Myšlienka „vianočného stromčeka“ historicky pochádza z protestantskej kultúry, najmä z Nemecka a zo Škandinávie, kde bola rozšírená už v 16. storočí. Vo Francúzsku sa táto tradícia rozvinula po druhej svetovej vojne a nemeckej okupácii, najmä v Paríži. V oblasti Morvan, ktorá mala úzke obchodné prepojenie s hlavným mestom prostredníctvom riečnej dopravy, poľnohospodárstvo vtedy prechádzalo ťažkým obdobím a pestovali sa tu stromy, a tak bol tento nový dopyt pre región prínosom. Smreky z výrubu lesov sa posielali na parížsky trh.

Dopyt rýchlo rástol a stromy z výrubu lesov už nestačili. Vtedy sa začalo s pestovaním vianočných stromčekov, ako ho poznáme dnes, a rýchlo sa rozvíjalo. Čoraz viac vlastníkov lesných pozemkov využívalo túto príležitosť, či už ako doplnok k iným zdrojom príjmu, alebo ako hlavnú činnosť. Aj morvanskí poľnohospodári diverzifikovali svoje činnosti a pestovali vianočné stromčeky na poľnohospodárskych pozemkoch najťažších na obhospodarovanie, ktoré boli vhodné na pestovanie vianočných stromčekov.

V priebehu niekedy až piatich generácií pestovateľov sa techniky pestovania postupne zdokonaľovali. Postupom času sa nahromadilo skutočné know-how, ktoré sa začalo odovzdávať. Všetky fázy pestovania vianočných stromčekov, a to už od výsadby, prebiehajú v oblasti Morvan. Niektoré škôlky sa špecializujú aj na pestovanie sadeníc, hoci pestovatelia v tejto oblasti zatiaľ nedokážu byť úplne samostatní. Vznikol celý sektor a pestovanie vianočných stromčekov je základom činnosti mnohých podnikov, napr. výrobcov drevených stojanov, dodávateľov vstupov, strojov atď.

Špecifickosť výrobku

„Sapin de Noël du Morvan“ má tieto vlastnosti:

— vyvážené a symetrické proporcie s jedným rovným kmeňom,

— pravidelné a husté konáre s rovným a primerane dlhým špicom,

— konzistentná farba na celom strome: tmavozelená v prípade smrekov a jedlí Nordmannových a modrastozelená v prípade jedlí ušľachtilých,

— dobrý stav z hľadiska sviežosti a zachované ihličie po výrube.

Príčinná súvislosť

Zemepisná poloha, pôda a podnebie vysočiny Morvan poskytujú stromom ideálne podmienky na rast. Pestovatelia pestujú vianočné stromčeky na tomto žulovom masíve v Burgundsku už takmer sto rokov. Ich know-how v kombinácii so zemepisnou polohou umožňuje dopestovať stromy vysokej kvality. Know-how pestovateľov sa prejavuje pri orezávaní počas celého života stromov: odstraňovaní dvojitého špica, prerieďovaní spodnej časti, zvyšovaní hustoty bočným orezávaním stromov alebo dokonca vylamovaním letorastov. Pri výbere stromov podľa individuálnych znakov je takisto potrebné skúsené oko pestovateľa.

Pestovatelia dbajú aj na uplatňovanie postupov šetrných k životnému prostrediu, keďže pestovanie prebieha v regionálnom prírodnom parku Morvan. V záujme ochrany ekosystému v oblasti Morvan, a najmä pôdy, je zakázané predávať stromy v blokoch zeminy. Cieľom je zabrániť odstraňovaniu a ochudobňovaniu pôdy v oblasti Morvan. V prípade stromov v kvetináči sa používa kompost. Tunajšie zemepisné prostredie je navyše vhodné na pestovanie veľmi veľkých stromov. Súvisí s tým súbor poznatkov o manažmente stromov, ktoré viedli k vyhradeniu pozemkov na pestovanie veľmi veľkých stromov. Pestovatelia v priebehu rokov a počas výrubu vyberajú stromy, ktoré budú veľmi veľké.

Vzhľadom na pomerne chudobnú pôdu rastú stromy miernym tempom. Dopestované stromy majú jednoliaty vzhľad, s husto rozmiestnenými praslenmi. Hustotu možno zvýšiť vhodnými technikami rezu. Kvalita stromov „Sapin de Noël du Morvan“ spočíva najmä v ich odolnosti.

Odolnosť voči mrazu je aklimatizačný mechanizmus spôsobený skracovaním dní a poklesom jesenných teplôt: pod 5 °C. S poklesom teplôt tesne pod bod mrazu sa proces zintenzívni. K tomuto javu výrazne prispievajú drsné klimatické podmienky typické pre oblasť Morvan.

Tieto podmienky spôsobujú, že stromy pred výrubom veľmi skoro prechádzajú do vegetačného pokoja. Tento vegetačný pokoj má mimoriadne priaznivý vplyv z hľadiska zachovania ihličia a farby v priebehu času. Tento stav sviežosti sa darí zachovávať aj vďaka neskorému výrubu, resp. presádzaniu stromov.

V súčasnosti je Morvan s 1 500 hektármi výsadby najväčším pestovateľským regiónom vo Francúzsku. Približne stovka pestovateľov, ktorí zlúčením svojich zdrojov vytvorili pozoruhodné know-how a jedinečnú synergiu, ročne vyprodukuje približne 1,2 milióna vianočných stromčekov.

Z hospodárskeho hľadiska má táto činnosť pre túto znevýhodnenú vidiecku oblasť kľúčový význam. Každé štyri roky sa v júni v Saulieu koná výstava stromov Sapin Expo. Pre všetkých odborníkov zo sektora vianočných stromčekov z oblasti Morvan i mimo nej ide o stretnutie, ktoré si nemožno nechať ujsť.

„Sapin de Noël du Morvan“ sa stal silným symbolom regiónu. Stromy „Sapin de Noël du Morvan“ zdobia najprestížnejšie miesta v Paríži, ako je Senát a Parížska opera. Už dlhé roky zdobieva hlavné nádvorie Elyzejského paláca ako hrdý vyslanec oblasti Morvan jedľa Nordmannova, ktorú dáva do daru Francúzska asociácia prírodných vianočných stromčekov (AFSNN).

Odkaz na uverejnenie špecifikácie výrobku so zemepisným označením:

https://extranet.inao.gouv.fr/fichier/CDCSapinNoelMorvan-250702.pdf